

DON MIGUEL RUIZ • BARBARA EMRYS

Ο ΗΘΟΠΟΙΟΣ

Παίξε τον ρόλο
και βρες
τον αυθεντικό σου εαυτό!

μετάφραση
Χρήστος Μπαρουξής

Περιεχόμενα

Ημέρα Προσανατολισμού.....	9
Ημέρα 1η: Ο Καλλιτέχνης.....	17
Ημέρα 2η: Η Γλώσσα.....	45
Ημέρα 3η: Η Υποκριτική.....	71
Ημέρα 4η: Η Σκηνή.....	117
Ημέρα 5η: Η Αυλαία.....	145

Ημέρα
Προσανατολισμού

Καλημέρα και καλώς ορίσατε στην προσωπική σας Σχολή Μυστηρίου.

Αυτή την εβδομάδα ξεκινάμε μια σειρά μαθημάτων για τη ζωή σας από την οπτική του καλλιτέχνη. Από τη στιγμή που μάθατε να μιλάτε έχετε διηγηθεί αμέτρητες ιστορίες για τις εμπειρίες σας. Για δεκαετίες εκφράζετε τα συναισθήματά σας και καταγράφετε στη μνήμη σας όλα όσα κάνετε. Και όμως, από πολλές απόψεις παραμένετε ένα μυστήριο ακόμα και για τον ίδιο τον εαυτό σας. Βρίσκομαι εδώ για να διερευνήσουμε μαζί ένα από τα πιο ενδιαφέροντα μυστήρια: εσάς.

Όσο προχωρούν τα μαθήματα, η επίγνωσή σας θα αυξάνεται. Θα ανακαλύψετε περισσότερα για τον κόσμο σας, πώς δημιουργήθηκε και πώς μπορείτε να τον αλλάξετε για να φτάσετε στην ευτυχία. Ο κόσμος σας είναι η πραγματικότητα που αντιλαμβάνεστε. Ίσως νομίζετε ότι οι άλλοι βλέπουν τα πράγματα ακριβώς όπως εσείς και κάνουν τις ίδιες υποθέσεις για αυτό που βλέπουν, αλλά ο κόσμος καθενός από εμάς είναι διαφορετικός. Η δική σας πραγματικότητα είναι ένα μοναδικό έργο τέχνης, το οποίο διαμορφώνετε μέσα από τον τρόπο σκέψης και τη φαντασία σας.

Σκοπός αυτών των μαθημάτων είναι να σας βοηθήσουν

να αναγνωρίσετε τις δημιουργικές επιλογές που διαμόρφωσαν την πραγματικότητα που βιώνετε τώρα, αλλά και αυτές που έχετε ακόμη στη διάθεσή σας. Φυσικά, πηγαίνετε σε αυτό το «σχολείο» από τη στιγμή που γεννηθήκατε. Έχετε παρακολουθήσει παρόμοια μαθήματα στη ζωή σας και από τότε που είστε σε θέση να θυμηθείτε διερευνάτε μυστήρια. Έχετε βιώσει πολλές «ημέρες προσανατολισμού» όπως αυτή, και πολλές «τελετές αποφοίτησης». Έχετε υπάρξει μαθητές αλλά και δάσκαλοι, αφού στη διάρκεια της ζωής σας μοιραστήκατε τη σοφία σας με τους άλλους.

Όπως κάθε άνθρωπος, ήρθατε σε αυτόν τον κόσμο δίχως γνώση. Είχατε την ικανότητα να βλέπετε και να αισθάνεστε, αλλά διανοητικά ήσαστε τυφλοί. Και όπως οι περισσότεροι που είναι σε αυτή την κατάσταση, σκώσατε το μικρό φανάρι σας –ας το αποκαλέσουμε περιέργεια– και αρχίσατε να διασχίζετε το σκοτάδι. Λαχταρούσατε το φως και ό,τι αυτό μπορούσε να αποκαλύψει.

Και κάθε φορά που λύνατε κάποιο από τα μυστήρια της ζωής, γεννιόνταν ακόμα περισσότερα. Τα μυστήρια αυξάνονταν και μαζί η επίγνωσή σας. Τα ερωτήματα έγιναν πιο βαθιά και οι απαντήσεις πιο πολύπλοκες. Έτσι έχουν τα πράγματα από την αρχή της ζωής σας.

Υπάρχει ένας αρχαίος μύθος που κυριαρχεί στη φαντασία των ανθρώπων. Σύμφωνα με αυτόν, σοφές οντότητες που κατοικούσαν στους ουρανούς αποφάσισαν να

δημιουργήσουν μια σχολή μυστηρίου και την αποκάλεσαν Γη. Υπάρχουν διάφορες εκδοχές του μύθου αυτού, στις περισσότερες όμως η σχολή αυτή χρειάστηκε αρκετό διάστημα για να υλοποιηθεί. Η επιστήμη μάς λέει ότι χρειάστηκαν δισεκατομμύρια χρόνια για να δημιουργηθεί στον πλανήτη μας ένα περιβάλλον που να μπορεί να υποστηρίξει τη ζωή. Και απαιτήθηκαν δισεκατομμύρια ακόμα χρόνια για να δημιουργηθεί η σχολή όπου οι καλλιτέχνες θα μπορούσαν να φοιτήσουν και να ανακαλύψουν τα μυστήρια της ζωής. Για να το θέσουμε διαφορετικά, χρειάστηκε μια εξαιρετικά μακροχρόνια εξελικτική διαδικασία για να φτάσουμε στη συγκεκριμένη στιγμή, όπου μπορούμε να ανακαλύψουμε μαζί έναν νέο τρόπο για να κατανοήσετε τον *εαυτό* σας.

Κάθε κομμάτι γνώσης, κάθε νέο αντικείμενο μάθησης, είναι ένας καινούριος κόσμος, που περιμένει να τον διερευνήσετε. Πολλοί εξερεύνησαν τον κλάδο των επιστημών και έγιναν ειδικοί στον τομέα τους. Ορισμένοι μελέτησαν φιλοσοφία και κοινωνικές επιστήμες. Κάποιοι έγιναν χημικοί, φυσικοί και μηχανικοί. Κάποιοι άλλοι αφοσιώθηκαν στη θρησκεία ή στη νομική επιστήμη. Άλλοι διαπρέπουν στον αθλητισμό και άλλοι στις τέχνες. Ορισμένοι εξαιρετικά φωτισμένοι μαθητές αποτελούν έμπνευση για ολόκληρη την ανθρωπότητα. Ενδεχομένως να είστε και εσείς ένας από αυτούς, και θα ακολουθήσουν και άλλοι.

Σήμερα τα μυστήρια υποκύπτουν στη δύναμη της

ανθρώπινης περιέργειας ταχύτερα από ποτέ. Εδώ και χρόνια, είστε μέλη αυτής της παγκόσμιας ακαδημίας που τα εξετάζει και αποκαλύπτει τα μυστικά της ζωής. Υπήρξατε μαθητές πριν καν ξεκινήσετε επίσημα το σχολείο. Πλέον έχετε δείξει τις δεξιότητές σας στον κόσμο και μπορείτε να αναπτύξετε ακόμα περισσότερες. Κάθε μέρα έχετε τη δύναμη να βελτιώσετε την ποιότητα της ζωής σας.

Ακόμα και τώρα προσπαθείτε να μάθετε τον εαυτό σας. Με τη δύναμη της εστίασης θα συνεχίσετε να διακρίνετε και να συνειδητοποιείτε όλο και περισσότερα πράγματα. Όπως σίγουρα θα έχετε παρατηρήσει, ακόμα και οι δάσκαλοι δεν σταματούν να μαθαίνουν. Έχετε αποκτήσει πολλές δεξιότητες, αλλά έχετε να διανύσετε ακόμα πολύ δρόμο μέχρι αυτή η περιπέτεια να φτάσει στο τέλος της.

Ως μαθητές της ζωής, εισέρχεστε σε έναν λαβύρινθο αποτελούμενο από αναρίθμητα μονοπάτια, καθένα από τα οποία οδηγεί σε ακόμα περισσότερες επιλογές. Και καθώς περιφέρεστε σε αυτόν είναι αδύνατον να προβλέψετε πού θα σας οδηγήσει η επόμενη στροφή. Η ζωή σας εξελίσσεται ανάλογα με τα μονοπάτια που παίρνετε και οι αποφάσεις σας επηρεάζονται από κάθε άτομο που συναντάτε στο ταξίδι σας. Οι υπόλοιποι μαθητές έχουν διαμορφώσει εν μέρει την αντίληψη που έχετε για τον εαυτό σας. Η εικόνα που έχουν για εσάς έχει ήδη επηρεάσει την τροχιά της ζωής σας και από κάποιες απόψεις θα διαμορφώσει το μέλλον σας.

Οι δάσκαλοι προσφέρουν ενοράσεις, αλλά οι μαθητές δεν θα δουν κάτι μέχρι να είναι *έτοιμοι* να το κάνουν. Η μαθητεία σας δίπλα μου είναι επίσης μια καλλιτεχνική συνεργασία. Εγώ χρησιμοποιώ την πιο σαφή γλώσσα όταν μιλάω· αυτή είναι η καλλιτεχνική συνεισφορά μου. Εσείς ακούτε προσεκτικά και αυτή είναι η δική σας συνεισφορά. Το πώς επιλέγω τις λέξεις μου είναι δική μου ευθύνη, το πώς τις ερμηνεύετε δική σας. Μαζί μετατρέπουμε τα μυστήρια σε επίγνωση.

Στον χρόνο που θα περάσουμε μαζί, θα ανακαλέσετε στη μνήμη σας οικεία μυστικά και θα ανακαλύψετε πολλά απάντητα μυστικά. Θα αρχίσετε να βλέπετε καθαρά, ενώ μέχρι τώρα ήσαστε αποπροσανατολισμένοι ή μπερδεμένοι. Οι ανακαλύψεις που θα κάνετε θα προσδώσουν δυναμική στο παρόν και θα σας βοηθήσουν να συμφιλωθείτε με το παρελθόν. Θα πρότεινα να εκλάβετε ακόμα και την παραμικρή αποκάλυψη ως ενέργεια που θα τη χρησιμοποιήσετε για το ταξίδι της επόμενης μέρας.

Η Σχολή Μυστηρίου θα εξετάσει τις προκλήσεις που αντιμετωπίζετε καθώς συνεχίζετε να διαμορφώνετε τον κόσμο σας. Σε μελλοντικά μαθήματα θα συζητήσουμε τους προσωπικούς μύθους σας και πώς αυτοί επηρεάζουν κάθε πτυχή της ζωής σας. Θα μιλήσουμε για τις ρομαντικές σχέσεις και τους διάφορους τρόπους που δενόμαστε ως άνθρωποι. Υπάρχουν πολλές διδακτικές οδοί, αλλά θα ξεκινήσουμε εξετάζοντας τις θεατρικές τέχνες.

Γιατί; Η υποκριτική είναι η πρώτη επίκτητη δεξιότητα που αποκτάμε – προηγείται της ομιλίας και της ικανότητας να στεκόμαστε και να περπατάμε. Η υποκριτική τέχνη αποτελεί τρόπο ζωής για όλους μας και επηρεάζει το κοινό όνειρό μας. Εσείς για παράδειγμα, είστε ο πρωταγωνιστικός χαρακτήρας κάθε ιστορίας που διηγείστε για τον εαυτό σας και συχνά η προσκόλλησή σας σε αυτόν δεν σας αφήνει να πραγματώσετε την αυθεντική φύση σας.

Αυτή την εβδομάδα θα έχετε την ευκαιρία να παρακολουθήσετε το ανθρώπινο δράμα συνολικά, αλλά και τον ρόλο που παίζετε σε αυτό. Ίσως παρατηρήσετε πολλά πράγματα που μέχρι τώρα σας διέφευγαν. Και ως αποτέλεσμα ίσως αλλάξετε τον τρόπο που ενεργείτε. Οι νέες ανακαλύψεις μάς βοηθούν να δούμε ότι έχουμε επιλογές στη ζωή. Ο τρόπος που επιλέγουμε εξαρτάται αποκλειστικά από εμάς.

Είναι ένας συναρπαστικός κόσμος· είστε συναρπαστικά όντα. Και πάλι καλώς ορίσατε! Πάρτε το φανάρι σας, την άσβεστη περιέργειά σας, τη δίψα σας για περιπέτεια, και να θυμάστε να έχετε πάντα το μυαλό σας ανοιχτό στην αλήθεια.

Ημέρα 1η
Ο Καλλιτέχνης

«...ο καλλιτέχνης μπορεί και πλάθει κάτι
όμορφο· και αν δεν το κάνει αποκλειστικά για
την ευχαρίστησή του, δεν είναι καλλιτέχνης».

–Όσκαρ Ουάιλντ

Καλημέρα σας! Σήμερα θα ξεκινήσουμε το μάθημά μας στις
δραματικές τέχνες. Κάθε γνωσιακό αντικείμενο εδώ έχει
σκοπό να βελτιώσει τον τρόπο που αντιλαμβάνεστε την αν-
θρώπινη σκέψη και συμπεριφορά. Κάθε μάθημα σας φέρ-
νει ένα βήμα πιο κοντά στη σοφία και στην επίγνωση. Αλλά
εσείς επιλέγετε πώς θα το αξιοποιήσετε.

Πολλοί μαθητές διψούν για μάθηση. Ίσως στο παρελθόν
να ήσαστε κι εσείς ένας από αυτούς. Άλλοι πηγαίνουν μεν
σχολείο, αλλά η προσοχή τους αποσπάται εύκολα. Ίσως να
ανήκετε σε αυτή την κατηγορία. Επίσης υπάρχουν μαθητές
που δεν κρατούν σημειώσεις ή δεν θυμούνται τι έμαθαν. Και
υπάρχουν ορισμένοι που παρακολουθούν κάποια μαθήματα,
αλλά γρήγορα τα παρατούν, κι αυτό δείχνει μια μυστηριώδη
έλλειψη ενδιαφέροντος. Αν όμως ήσαστε ένας από αυτούς,
μάλλον δεν θα βρισκόσαστε εδώ τώρα.

Όχι, υποψιάζομαι ότι σας ενδιαφέρει να λύσετε τα μυ-
στήρια της ζωής από την πρώτη στιγμή που ήρθατε σε
αυτή τη σχολή, πλέον όμως έχετε φτάσει σε ένα νέο επίπεδο

ανακάλυψης. Για αυτό αφήστε τις παλιές απόψεις σας στην είσοδο. Βουλευτείτε, ακούστε και ετοιμαστείτε να δείτε τα πράγματα με άλλα μάτια. Με ανοικτό μυαλό και μια διάθεση πειραματισμού μπορείτε να μετατρέψετε τις αφηρημένες σκέψεις σας σε πράξεις.

Ωραία! Μετά τη μικρή αυτή εισαγωγή ας ξεκινήσουμε το μάθημα μιλώντας για τον καλλιτέχνη. Για να γίνει ένα έργο τέχνης, πρέπει να υπάρχει ένας δημιουργός, ένας καλλιτέχνης. Μπορούμε να πούμε ότι η ενέργεια είναι ο δημιουργός του φυσικού κόσμου. Εσείς είστε οι δημιουργοί της δικής σας πραγματικότητας. Η ανάγκη της δημιουργίας βρίσκεται στο αίμα σας. Γεννιέστε με αυτή.

Αλλά τι ακριβώς σημαίνει η λέξη καλλιτέχνης; Σημαίνει πολλά. Ο καλλιτέχνης έχει αίσθηση του ωραίου. Ο καλλιτέχνης αναζητά το εκπληκτικό στον φυσικό και στον εικονικό κόσμο. Ο καλλιτέχνης βλέπει ό,τι δεν βλέπουν οι άλλοι και μοιράζεται αυτό του το όραμα με την ανθρωπότητα. Ο καλλιτέχνης ξέρει πώς να παραδίδεται στη δημιουργική δύναμη... να αδειάζει τον νου του και να ενεργεί με αγάπη.

Κάποιοι από αυτούς τους ορισμούς ίσως δεν σας είναι οικείοι. Ίσως σας φαίνονται κάπως εκκεντρικοί. Η εκκεντρικότητα θεωρείται χαρακτηριστικό γνώρισμα των καλλιτεχνών. Όμως όλοι δεν είμαστε εκκεντρικοί και παράξενοι; Ίσως να μη σας αρέσει ο τρόπος που ορισμένοι εκφράζουν την τέχνη

τους, αλλά κάθε τρόπος έκφρασης έχει δικαίωμα ύπαρξης. Είμαστε όλοι καλλιτέχνες με διαφορετικά αλλά εξίσου εκπληκτικά ταλέντα. Είμαστε αρχιτέκτονες, ζωγράφοι, μυθιστοριογράφοι και πολλά ακόμα. Οι διαφωνίες περί τεχνικής και ύφους δεν έχουν νόημα, γιατί όλοι δημιουργούμε ακούγοντας το ένστικτό μας. Κάθε καλλιτέχνης επεξεργάζεται τις πληροφορίες με τρόπο μοναδικό.

Κάνουμε ό,τι καλύτερο μπορούμε με τα εργαλεία που έχουμε, μεταξύ άλλων τον εγκέφαλο με τον οποίο γεννηθήκαμε και τη γνώση που έχουμε συσσωρεύσει. Ένας γλύπτης, αν δεν έχει καλά εργαλεία, ίσως δεν καταφέρει να δημιουργήσει ποιοτικά έργα. Χωρίς αρκετό φως ή χρώματα, οποιοσδήποτε ζωγράφος θα δυσκολευτεί. Συχνά όμως, μέσα από τις προκλήσεις δημιουργούνται συναρπαστικά και πρωτοποριακά έργα τέχνης. Η ευφυΐα βρίσκεται στην ξεχωριστή έκφραση κάθε ανθρώπου, ανεξαρτήτως των περιορισμών.

Προτού εξετάσουμε τη φύση των χαρισμάτων σας, ας μιλήσουμε για την ίδια τη φύση. Ας μιλήσουμε για την εμφάνιση του καλλιτέχνη στον φυσικό κόσμο. Γεννηθήκαμε σε έναν κόσμο που πραγματικά θα μπορούσαμε να αποκαλέσουμε καλλιτεχνικό αριστούργημα. Είμαι βέβαιος ότι το συνειδητοποιείτε αυτό. Η Γη είναι ένα τέλειο δημιούργημα. Χρειάστηκαν δισεκατομμύρια χρόνια για να εξελιχθεί ο πλανήτης μας στο θαύμα που είναι σήμερα. Και εμείς είμαστε ένα θαύμα. Η ανθρωπότητα είναι σχετικά νέα, αλλά έχει

βιώσει τη δική της εκπληκτική εξέλιξη. Και η διαδικασία εξέλιξης συνεχίζεται τόσο για τον πλανήτη όσο και για το είδος μας. Καθένας από εμάς είναι ένα εξελισσόμενο έργο τέχνης.

Εσείς ως Αριστούργημα

Όλοι ξεκινάμε τη ζωή μας ως αυθεντικά όντα, αλλά με την ενηλικίωση αρχίζουμε να χάνουμε την αυθεντικότητά μας. Μπορούμε να πούμε ότι χάνεται μέσα στην τύρβη της ζωής. Μάθαμε να ανταποκρινόμαστε στις προσδοκίες των άλλων. Μάθαμε να υποκρινόμαστε χωρίς να το καταλαβαίνουμε. Στο ανθρώπινο δράμα, η αλήθεια συχνά ξεχνιέται για χάρη του θεάματος. Αλλά, βαθιά σε αυτό το θέαμα, η αλήθεια περιμένει υπομονετικά να βγει στο φως. Κάτω από όλους τους θεατρισιμούς, *είμαστε* η αλήθεια.

Όπως όλοι, η σύλληψή σας έγινε με τρόπο εκπληκτικό και σε διάστημα μερικών μηνών πήρατε ανθρώπινη μορφή. Όλοι αναπτύσσονται σύμφωνα με το βιολογικό προσχέδιο της φύσης. Η ενέργεια είναι ο αρχιτέκτονας, ο δημιουργός. Η ενέργεια δημιουργεί την ύλη και κατευθύνει την εξέλιξή της. Συλληφθήκατε, γεννηθήκατε και γίνατε το αριστούργημα που είστε μέσα από την ασταμάτητη δύναμη της ενέργειας.

Η εκπαίδευσή σας ξεκίνησε από τη στιγμή της σύλληψης. Από έμβρυα ακόμα προσεγγίζατε τα μυστήρια της ανθρώπινης φύσης ένα προς ένα. Η ζωή είναι ο δάσκαλος που σας καθοδηγεί από τις πρώτες στιγμές σας σε αυτόν τον κόσμο.

Και όταν ο φυσικός δεσμός με τη βιολογική μητέρα σας κόπηκε, αρχίσατε να μαθαίνετε από την υπόλοιπη ανθρωπότητα. Καθώς ο εγκέφαλός σας αναπτυσσόταν, άρχισε να διαμορφώνει το προσωπικό σύμπαν σας. Έμαθε να αναγνωρίζει ήχους, σχήματα και πρόσωπα. Κάποια στιγμή, κάποιος είπε το όνομά σας και το αναγνωρίσατε ως δικό σας. Κάποιος σας τράβηξε την προσοχή και έτσι ξεκίνησε και επίσημα η διαδικασία της μάθησης. Μιμηθήκατε τα λόγια του και ξεκινήσατε το ταξίδι για την κατάκτηση της γλώσσας.

Στην αρχή δεν γνωρίζατε τι ξέρετε και τι όχι – και δεν σας ένοιαζε. Γιατί να σας νοιάζει; Όταν γεννηθήκατε, δεν κατανοούσατε όσα βλέπατε ή ακούγατε, αλλά ο προορισμός σας ήταν να τα κατανοήσετε τελικά. Αργά αργά, μάθατε να διακρίνετε τα πράγματα. Ξεχωρίσατε τα διαφορετικά συναισθήματα και δώσατε τάξη στο χάος. Βήμα βήμα, το άγνωστο έγινε γνωστό. Καθώς το νευρικό σύστημά σας αναπτυσσόταν, μάθατε να λύνετε το ένα μυστήριο μετά το άλλο.

Ο νους κάθε καλλιτέχνη δημιουργείται μέσα από μικρά κομμάτια γνώσης και αναμνήσεων. Ο νους σας αναπτύχθηκε σύμφωνα με τις ιστορίες που ακούσατε και τις ιδέες που αποδεχθήκατε ως αληθινές. Εν τω μεταξύ, η ζωτική ενέργεια συνέχισε να καθοδηγεί το σώμα σας.

Όταν γίνατε τεσσάρων ή πέντε, πήγατε στο πρώτο σχολείο μυστηρίων εκτός σπιτιού. Ίσως να ήταν στο νηπιαγωγείο, όπου διδαχθήκατε τους κανόνες της ανθρώπινης

συμπεριφοράς από τους άλλους. Μελετήσατε τις κοινωνικές τέχνες, όπου η ένταξη στο σύνολο και να τα «πηγαίνετε καλά» με τους άλλους ήταν το παν. Μάθατε να μοιράζετε πράγματα μαζί τους και να τους συμπεριφέρεστε σωστά. Σας υπενθύμιζαν συνεχώς: *Δεν κλοτσάμε! Δεν δαγκώνουμε! Δεν φωνάζουμε! Περίμενε τη σειρά σου!* Αυτές οι τεχνικές σάς βοήθησαν να γίνετε αριστοτέχνες της διπλωματίας σε έναν κόσμο όπου συνυπήρχαν πολλές διαφορετικές κουλτούρες.

Στην πρώτη δημοτικού μάθατε γραφή, ανάγνωση και αριθμητική. Για ένα μικρό παιδί όλα αυτά αποτελούν εκπληκτικά μυστήρια – μέχρι που ξαφνικά σταματούν να είναι. Με προσπάθεια και πειθαρχία, αρχίσατε να τα αποκωδικοποιείτε. Γίνατε ένα είδος μάγου, αποκαλύπτατε το αόρατο και ανακαλύπτατε το απρόσμενο. Ξαφνικά λίγα γράμματα μετατράπηκαν σε προτάσεις, σε σκέψεις, σε μια ιστορία – σε ένα ολόκληρο σύμπαν.

Και οι αριθμοί! Τα ψηφία από το 0 έως το 9 έφεραν εκπληκτικά παιχνίδια, μαθηματικές λύσεις και εντελώς νέους κόσμους. Στην αρχή, τους αριθμούς τους διαχειριζόσατε μόνο με τα δάχτυλα των μικρών χεριών σας. Όσο ο εγκέφαλός σας γινόταν πιο πολύπλοκος, η δυνατότητα επίλυσης προβλημάτων χρησιμοποιώντας τους αριθμούς αυξήθηκε. Από τα δέκα μικρά δάχτυλά σας οι υπολογισμοί σας έφτασαν στο άπειρο! Πώς μπορούσατε να φανταστείτε κάτι τέτοιο όταν ξεκινούσατε να μαθαίνετε;

Τα πρώτα εκείνα χρόνια αγαπήσατε επίσης τη μουσική. Όπως διαπιστώσατε, μόλις δώδεκα τόνοι μπορούσαν να δημιουργήσουν άπειρους ήχους. Να τη πάλι αυτή η λέξη: *άπειρο*. Άπειρο... Απεριόριστο... Ατελείωτο. Όλα τα σύμβολα υποκύπτουν τελικά στο άπειρο. Μάλιστα, όσο περισσότερο κατανοούμε τον εαυτό μας τόσο πιθανότερο είναι να βρεθούμε στο κατώφλι άπειρων μυστηρίων.

Στις επόμενες τάξεις του δημοτικού μάθατε τις απλοποιημένες επιστήμες, όπου τα πειράματα αποκάλυψαν ορισμένα από τα μυστικά της ζωής. Λίγο λίγο αρχίσατε να μαθαίνετε τον φυσικό κόσμο. Αρχίσατε να κατανοείτε τη θέση σας σε αυτόν και τη σχέση σας με τα υπόλοιπα έμβια όντα. Όλα αυτά –πρόσθεση, πολλαπλασιασμός, ανάγνωση, τραγούδι, πειράματα– τα κάνατε χωρίς να γνωρίζετε ότι εκπαιδεύοσαστε με σκοπό να γίνετε δεξιότητες. Τότε, όπως και τώρα, ήσαστε οι δημιουργοί και η ζωή ήταν ο συνδημιουργός.

Έπειτα ήρθε το γυμνάσιο, όπου εξοικειωθήκατε με πιο πολύπλοκα μυστήρια. Επίσης σας συγκλόνισαν τα μυστικά του ίδιου του σώματός σας. Εφηβεία! Οι σωματικές αλλαγές συνοδεύονταν από συναισθηματικές αλλαγές – και ακόμα βαθύτερα μυστήρια. Και η περιπέτεια δεν έχει τελειώσει. Το σώμα σας συνεχίζει να αλλάζει με τρόπο δυναμικό. Θα προσαρμόζεστε σε αυτές τις αλλαγές καθώς θα γερνάτε· αλλά τα μυστήρια του σώματός σας, όπως και του σύμπαντος, θα

σας προβληματίζουν και θα σας κεντρίζουν την περιέργεια για την υπόλοιπη ζωή σας.

Μετά το γυμνάσιο ήρθε το λύκειο, έπειτα το πανεπιστήμιο και ύστερα ίσως η δουλειά και η καριέρα. Κάθε νέο «σχολείο», κάθε επάγγελμα αντιπροσώπευε μια διαφορετική κουλτούρα, που απαιτούσε να μάθετε μια καινούρια διάλεκτο και να σπάσετε νέους κώδικες. Απαιτούσε να φρατσαστείτε εκ νέου τον εαυτό σας και να προσαρμοστείτε σε μεγαλύτερες αλλαγές.

Θυμάστε κάτι από όλα αυτά; Η αλλαγή φέρνει αλλαγή, κι έτσι ίσως δεν αντιλαμβανόσαστε πόσο πολύ αλλάζατε σε σύντομο διάστημα. Εδώ στη Γη μάθατε και ωριμάσατε. Εδώ αναπτύξατε την ελεύθερη βούληση και αρχίσατε να λαμβάνετε αποφάσεις σύμφωνα με τη δική σας φιλοσοφία. Συλλέξατε πληροφορίες και εμπειρία σε αυτό το σχολείο, μέχρι που γίνατε δεξιότεχνες και δάσκαλοι. Σε όποια ηλικία και αν βρίσκεστε, συνεχίζετε να μεταμορφώνεστε.

Οι γνώσεις που συγκεντρώσατε είναι το «πανεπιστήμιο» από όπου αποφοιτήσατε. Τα λόγια και οι σκέψεις σας είναι οι νόμοι σύμφωνα με τους οποίους ζείτε. Καλώς ή κακώς, ο νους σας –με όλες τις οπτικές και τις απόψεις του– έχει τον έλεγχο. Ο νους δημιουργεί μια εκδοχή (ή, για να είμαστε πιο ακριβείς, μια στρέβλωση) του πραγματικού σύμπαντος. Παρατηρεί αυτό που υπάρχει και αντιλαμβάνεται τα πάντα με τον δικό του δημιουργικό τρόπο. Αναπαριστά αυτό που έχει ήδη

δημιουργήσει η ζωή. Αντιγράφει. Επανεφευρίσκει. Ως αποτέλεσμα, κατασκευάζουμε σήραγγες, πύργους και γέφυρες. Αντιγράφουμε τη φύση και από κάποιες απόψεις τη βελτιώνουμε.

Με το πέρασμα των αιώνων, αποκρυπτογραφήσαμε τα βασικά μυστήρια της φυσικής και καταφέραμε να αλλάξουμε δομή στην ύλη. Και έχουμε φτάσει ακόμα πιο μακριά: αψηφήσαμε τα στοιχεία της φύσης. Αψηφήσαμε τη βαρύτητα. Τολμήσαμε να πετάξουμε – να φτάσουμε ακόμα και στο διάστημα. Είμαστε εξερευνητές, ταξιδιώτες, μάγοι. Είμαστε καλλιτέχνες και η παράξενη τέχνη μας επηρεάζει όλα τα είδη του πλανήτη.

Υπάρχουν πολλά είδη καλλιτεχνών που φοιτούν σε αυτό το σχολείο. Κάποιοι φτιάχνουν γλυπτά από πηλό και πέτρα. Ορισμένοι αναμειγνύουν μέταλλα, σκαλίζουν το ξύλο, πλέκουν υφάσματα. Άλλοι γράφουν και φωτίζουν την ανθρώπινη φύση μέσα από τις λέξεις. Με τη φαντασία τους οι καλλιτέχνες δίνουν μορφή στα πράγματα. Κατασκευάζουν, ονειρεύονται, ανακαλύπτουν. Και όποια και αν είναι η ειδικότητά τους, έχουν κάτι κοινό: Ενεργούν. Υποδύονται. Ερμηνεύουν. Εξασκούν την τέχνη της δραματικής ερμηνείας – κάτι που μας φέρνει στο θέμα μας για αυτή την εβδομάδα.

Ο Ηθοποιός

Αυτό το μάθημα εστιάζει σε ένα είδος τέχνης που μαγεύει

την ανθρωπότητα εδώ και χιλιετίες: την υποκριτική. Θα την αναλύσουμε σε βάθος στα επόμενα μαθήματα, αλλά ας εξετάσουμε εν συντομία πώς σχετίζεται με εσάς και την πραγματικότητά σας.

Είμαστε όλοι πρωταγωνιστές και θεατές του ανθρώπινου δράματος – αυτό περιλαμβάνει και εσάς. Είστε έμπειροι ηθοποιοί, που χωρίς να το έχετε συνειδητοποιήσει περάσατε χρόνια εκπαίδευσης. Είστε δεξιότητες της υποκριτικής. Σας αρέσει το θέατρο. Όλοι είμαστε λάτρεις των τεχνών και έχουμε συγκεκριμένα χαρίσματα, παρότι μπορεί να μην τα αναγνωρίζουμε ούτε εμείς ούτε οι άλλοι.

Η υποκριτική βασίζεται στην αντίδραση. Αντιδρούμε διαρκώς με διάφορους τρόπους. Επιλέγουμε τον τρόπο με τον οποίο θα αντιδράσουμε, όπως ένας ηθοποιός κάνει διαφορετικές επιλογές όσον αφορά το πώς θα αποδώσει μια σκηνή. Ας πούμε, για παράδειγμα, ότι σας σκουντάω δυνατά με τον αγκώνα μου. Μπορεί να αντιδράσετε με θυμό ή να προσποιηθείτε ότι τραυματιστήκατε. Μπορεί να γελάσετε ή να με αγκαλιάσετε. Ίσως πάλι να μην κάνετε τίποτα, που και αυτό είναι ένα είδος αντίδρασης.

Η αντίδραση αποτελεί όχι μόνο στρατηγική αλλά και καλλιτεχνική επιλογή. Έχετε μάθει να προτιμάτε ορισμένες αντιδράσεις αντί για κάποιες άλλες. Μάλιστα, ίσως θεωρείτε ότι αυτές οι αντιδράσεις σας ορίζουν. Η υποκριτική είναι επίκτητη δεξιότητα. Τη μαθαίνετε προτού καν αποκτήσετε λεξιλόγιο. Προτού

μάθετε τα λόγια, μάθατε τη συμπεριφορά. Προτού ανακαλύψετε ότι υπάρχει η σκηνοθεσία, πρωταγωνιστήσατε στη δική σας ταινία, δραματοποιώντας τα λόγια και τις πράξεις σας.

Ως παιδιά, οι περισσότεροι εθιστήκαμε στην αντίδραση του κοινού – κάτι που δεν ξεπεράσαμε ποτέ. Συνειδητοποιώντας το ταλέντο μας στην υποκριτική, αφοσιωθήκαμε στην τέχνη, μάθαμε στο σώμα μας να αντιδρά στο παραμικρό θίξιμο, στην παραμικρή ανησυχία. Ακόμα και η βαρύθυμη σιωπή αποτελεί αντίδραση. Το σούφρωμα των χειλιών είναι μια μορφή ερμηνείας. Για ορισμένους ηθοποιούς μάλιστα αποτελεί σήμα-κατατεθέν. Και όλες αυτές οι δεξιότητες αποκτιούνται νωρίς στη ζωή.

Ξεκινήσατε την εκπαίδευσή σας αμέσως μετά τη γέννησή σας, μιμούμενοι την προηγούμενη γενιά ηθοποιών. Το κάνατε προκειμένου να επιβιώσετε – αλλά και επειδή ήταν διασκεδαστικό. Τότε, το κοινό σας ήταν προγραμματισμένο να ενθουσιάζεται με ό,τι κάνατε. Χαμογελούσατε και γελούσαν. Ρευόσατε και ζητωκραύγαζαν. Λέγατε ασυναρτησίες και χειροκροτούσαν. Η χαρά που δώσατε στους γύρω σας προσπαθώντας να περπατήσετε –και αρχίζοντας να μιλάτε– είναι αδύνατον να μετρηθεί. Κάνατε πάταγο. Σύντομα ξεκινήσατε τις περιοδείες, παίζατε με τους φίλους σας, αλλάζατε ρόλους, αλλάζατε την πλοκή. Χωρίς να το γνωρίζετε κάνατε εξάσκηση για τον ρόλο της ζωής σας, στη μακροβιότερη παράσταση που ανέβηκε ποτέ.